

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Anya casa I. López Bernagossi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELÉFONO 4115 — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, pessetes 1'50, — Estranger, 2'50

El feto de l'amnistia

—No; no'l vui aquest gastament. Que'l tornin al ventre de sa mare.

“L'esquadra de Cervera”

Aquest nom s'havia donat, humorísticament, a la mitja dotzena de prohoms procedents del nacionalisme republicà, que en aqueixos últims temps han anat efectuant evolucions estranyes.

Després de veure el que darrerament hem vist, comprenem el fracàs de la difunta famosa Esquerra. No podia ésser que amb gent així s'anés a altre lloc que al desastre més complet.

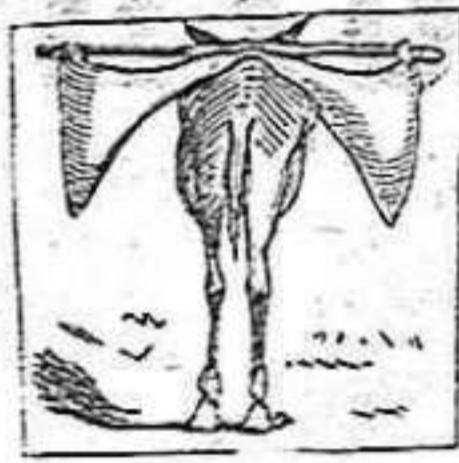
Mireu-ne un: En Rodés fa de perfecte ministerial, i fins d'alabarder del Govern en l'assumpte Urzáziz.

Mireu-ne un altre: En Salvatella és elegit diputat per Granada, la bella, i pel dolç article 29.

I d'altres coses veurem en aquest ram.

Era fatal: «l'esquadra de Cervera» estava destinada al desastre. Quina llàstima que el poble de Catalunya no hagi conegit més aviat a aqueixos homes aprofitats!

La paraula lletja

OT el macís edifici del Congrés va tremolar quan un ex ministre, el senyor Urzáiz, va dir la paraula lletja: *Prevaricar...*

Una tempesta parlamentaria poques vegades vista es va produir en aquell lloc, que tantes tempestes ha vist. I els diputats, els de les oposicions i els adictes, els de les minories i els de la majoria, van sentir també el fort tremolor. El banc blau talment semblava una barca sorpresa pel tràgol.

Perquè? Perquè?

En Castrovido —l'únic diputat que va tenir la noblesa de defensar a l'Urzáziz, que s'havia quedat sol en mig de les forces desferrades de la Cambra— va fer notar que mil coses greus s'havien dit allí.

Prevaricar... Oh, quin horror! I què vol dir prevaricar? Vol dir faltar conscientment a la llei, el qui exerceix un càrrec públic. El fet és lleig. Però el que escandalitza als purs diputats —fins al senyor Rodés— és la paraula lletja, la paraula maleïda: *Prevaricar...*

Al fet, ja fa temps que s'hi han acostumat els polítics d'Espanya. Però a la paraula no s'hi poden acostumar. Es una droga de gust infernal, que cal donar la barrejada amb sucre. El senyor Urzáiz, home aspre, i al qual no agrada el dolç, va servir la droga tal com és, sense ensucrar, i de aquí va venir la formidable tempesta.

Això no podia quedar així. Calia fer una cosa o altra. La conducta del senyor Urzáiz era intolerable en absolut. ¿Com quedaven l'honor del comte de Romanones? ¿Com quedaven l'honor dels ministres, acusats pel senyor Urzáiz de prevaricació? No n'hi havia prou amb fer passar per boig a l'agressiu personatge. No era satisfactoria aquella fórmula còmoda que altres vegades s'emplea i que consisteix en «no fer-ne cas». D'avant de la situació creada, heus aquí que el senyor Villanueva, president del Congrés i successor del senyor Urzáiz en el ministeri d'Hisenda, va creure del cas contestar les acusacions. ¿I quina va ésser la tesi del senyor Villanueva? ¿La de que el Govern no va prevaricar? Res d'això. La seva tesi va ésser que en el punt a què es referí el senyor Urzáiz, tots els Gòvers havien prevaricat. Tesi magnífical Argument invulnerables! L'exit del senyor Villanueva ha estat immens.

I això, senyors, ha succeït en el país anomenat Espanya, en l'any 3 de l'era de la però Teddy el brau, el dominador, ha estat neutralitat.—FULMEN

HUGUES

O puc resignar-me a que el president elegit pel poble nord-americà porti aquest nom encara sense entranya. Darrera d'ell, com un Mefistòfel bò, redreço la silueta cantelluda i gesticuladora d'En Roosevelt. Perquè Hugues serà el triat, l'elector. Set mil·lions de Teddys han aixec-

cat damunt les seves voluntats, una voluntat representativa. I aquesta s'anomena Hugues, com podrà portar una altre denominació imprecisa i incolora. Però el Gran Elector, ha estat el Gran Elegit. El cor d'En Roosevelt s'ha ficat dins el pit enorme de la república meravellosa.

El havia acusat an En Wilson d'haver aprofitat tots els sentiments inferiors del poble americà. Entre la justícia que exigien els 1.300 viatgers ofegats del *Lusitania* —entre ells 200 criatures de menys de dos anys— i les productives transaccions mercantils es decantà per aquestes. Entre l'honor i el dollar, preferí el dollar. En Wilson era digne de presidir els destins d'un poble europeu decadent, no per una democràcia en permanents despororis amb la força i amb l'exaltació. Walt Wiltman, no havia comptat per a Wilson, i els tocincaires de Xicago triomfaren sobre la tradició republicana. Aquestes repriminations, En Roosevelt les anà cridant des de New York a Sant Francesc, des de Tampa a Sant Pau. I l'alcàntament contra el president que's volia desentendre de totes les altes solidaritats, s'ha produït.

Quina exemplaritat ens ofereix aqueixa democràcia, en la qual per a res han influit les propagandes estrangeres! Ha estat acusada de freda aprofitadora de les angunes europees, ha escoltat els sarcasmes dels que creien que en ella no s'atenia a cap altre valor que al del numerari; ha presenciat l'apoteosi mofeta de l'oncle Sam, i quan el món desconfiava d'ell, quan ha escoltat davant dels seus ports les canonades dels submarins, fins a França es creia en la reelecció prevista d'En Wilson, sorgeix l'Hugues victoriós, com un repe. I Teddy saluda al nou president militarment, prest a decorar el seu xamberg de caçador de lleons amb l'escarapela dels soldats de 1783 i 1861, les dues grans guerres de l'Unió, l'una per la llibertat de la terra, l'altra per la dels homes. Presenciarem ara la tercera, per la Justicia a fer sobre els trencadors de tot decor humà i de tot respecte a les lleis eternes?

No és pas que Hugues pretengui iniciar una política belicosa, car davant d'En Wilson pacifista, ell clama també per la pau. Mes les agressions i àgravis alemanys no's deturen, i l'Hugues no vol més que en les notes d'En Wilson, posar tota la fortalesa ianqui. La pau sí, però honestament. Si els crims es tornen a reproduir, si a les demandes nordamericanes, responden les evasives alemanyes, si els submarins reincideixen en les seves feines crudels, aleshores, l'Hugues cercrà les tradicions diplomàtiques en aquells presidents heroics que abans posaven les doctrines als balanços.

Aquestes eleccions presidencials incorponen definitivament el Nord, al Sud d'Amèrica, en el sentiment adversari d'Alemanya. Tota Amèrica segueix darrera de les banderes de França. I aquí resta Espanya encongida d'espatrials al món, menyspreuada per l'Amèrica Llatina, que deuen sentir com mai l'alegria de la seva lliberació. Ruben Darío ja no podrà repetir els seus apòstrofs contra els Estats Units. Quan se movien, tremolaven els Andes. Eren l'enormitat organitzada, els bàrbars saxons, xafant, elefantíacs, tots els idealismes. I Ruben, com a jutge suprem, els hi presentava Déu, que no podia perdonar-los i amb el qual haurien de comptar.

Però els Estats Units s'han reconciliat amb Déu.—PARADOX

Conte de nous

L Roig, En Barbassa i l'Escolà, eren tres lladres de camí ral, que tenien esparverada tota la comarca. No perdonaven a ningú i despullaven a tothom, encara que el vianant fos un infeliç d'aquests que si un ral porten l'ofereixen desseguida, posant-hi per torna bona cara.

Alguna volta també s'havien barallat ells amb ells, però, quan es presentava l'oportunitat de saquejar a un veí, s'avenien com els gitans a fira.

Un dia, gandulejant com molts dies, caixerera enllà, varen topar amb una pobre nena que s'entretenia collint flors al marge del camí i atiaptant-se de mores.

Sense consideració a la tendra edat i a la santa innocència d'aquella pobre noia, el Roig, En Barbassa i l'Escolà, li robaren quan portava, deixant-la tant nua com vinagre an aquest mon.

El Roig, va quedar-se amb les arracades d'or que duia aquella pobre nena; En Barbassa, va robar-li un anellet de diamants, i l'Escolà, s'endugué el vestit. La pobre noia fugí avergonyida camps a través.

Després d'aquella malifeta, passaren anys i anys. Al cap de molts, En Barbassa, va renyir amb els seus companys i aquests en una de les batusses que varen tenir, varen pendre-li al Barbassa l'anell de diamants que havia conservat curosament.

El Roig i l'Escolà, anaren a cercar a la nena robada i li digueren:

—Ja veus si som bona gent, que anem a tornar-te lo que't fou injusta i barbrament expoliat. Aquí tens l'anell que el ferotge Barbassa va robar-te.

La nena obrí uns ulls com unes faranges. Després preguntà:

—I les arracades? I el vestit?

El Roig s'indignà al sentir aquesta pregunta tan ignorant i tan natural.

—Encara no estàs contenta, després que't tornem l'anell? Si ets lo agraïda que hauries d'ésser, ara ens ajudaràs en la nostra tasca de despullar al pròxim. I, prepara't, que si no ho fas de grat, tindràs de fer-ho per força.

I així provaren la seva magnanimitat i la seva bonhomia el Roig i l'Escolà.

* * *

Aquest conte poden contar-lo els nostres llegidors als germanòfils que alaben el gest d'Alemanya i Àustria, concedint l'independència a la Polònia russa.

La part de la Polònia amb que varen repartir-se-la, continuen quedant-se-la generosament.

JEPH DE JESUPUS

ESPAÑAS DE ALLENDE

MÉJICO

ESTOS días se han celebrado en Méjico grandes tumultos. Decimos que se han celebrado, porque los tumultos son las fiestas de los mexicanos. Es su manera de expandirse y de manifestarse, los mexicanos no han salido todavía de la prehistoria y de la prebarbarie, son una nación de pecaríes o de antropófagos, y si no chillan, si no pegan tiros, si no cometen desmanes, les parece que no se divierten. Esta vez, como otras muchas, la atracción precipua del programa, el principal desahogo de esos antropófagos han sido los muertos a España, a los gringos y a los gachupines. Y menos mal que no les ha dado por pasar a cuchillo, por desmandolar a los compatriotas nuestros que tienen la desgracia de andar aún por allí. Será porque los han exterminado ya a todos, porque no queda ninguno por escabechar.

Esos americanos afrentan nuestro idioma. Ese Méjico es la deshonra, no sólo de nuestra raza, sino hasta del linaje humano. Mé-

jico se halla actualmente mucho peor que antes de la conquista. Pues no eran poco más decentes los indios, aun los de las tribus apaches, que toda esta canalla de hoy. Si llega a sospecharlo Colón, no descubre a América.

Se comprende que nos maldigan y que nos odien los filipinos y los cubanos. El recuerdo de nuestras tropelías está fresco en aquellas islas. Weyler y Nozaleda aun no han muerto. La sangre de Rizal y de los estudiantes de la Habana todavía no se ha secado. Y Polavieja, el maldito, ha dejado retórios. Pero, los mexicanos, los malos hijos, los perversos descendientes ¿por qué nos aborrecen? Ellos son mucho más cerriles y montaraces que nosotros. El matonismo navajeo y el gladiodiorismo taurino hacen más estragos allende, que aquende el Atlántico. Aquí todavía no asesinamos a uno porque no nos gustó la pipa en que fuma, como cuentan que hizo allá Diaz Mirón en los días de Porfirio, ni puede un taurómaca raptar impunemente a una niña y violarla, como se dijo no ha mucho que hizo Gaona en su tierra. Los mexicanos son infinitamente más brutos que nuestros indígenas. Fuera de la capital, es difícil encontrar nadie que sepa leer. Y en algunas provincias no hablan ladran.

A este atraso es principalmente debido el odio que a nosotros, como a todo extranjero, nos tienen, y el estado de salvajismo afronegro en que el país ha caído. La revolución inicial ha sido deshonrada, ha sido ahogada en sangre y en robo, y aquel primitivo movimiento político-social ha degenerado en un faccionismo desconocido hasta ahora y en un bandidismo sin ejemplo. Lo de Méjico no es una revolución. Es una anarquía, pero no de anarquistas, sino de criminales y bandoleros. No hay ideas. Todo son bestialidades desbordadas, bajas pasiones campantes y sueltas. Pandillas de asesinos seforean el país, y hacen de él mangas y capirotes.

De lo que allí ocurre no se sabe casi nada en Europa—me decía ha poco una dama muy inteligente y muy bella, recién llegada de allá.—Ya se cuidan los generales victoriosos de que no pase la frontera ni trascienda nada que a ellos no les convenga. Nadie se puede imaginar tampoco lo que allí sucede. La tropa, reclutada entre la gente de peor vivir, compuesta casi toda de pelados, de mulatos sanguinarios, vive en pleno desenfreno. Los jefes, como la necesitan, tienen que consentirselo todo y hacer la vista gorda sobre todos sus desafueros. En la capital la insecuridad es tal, que nunca sabe uno si dentro de una hora estará vivo. La soldadesca toma cuando le parece, por asalto las casas, echa a patadas o a sablazos a los dueños, y se instala en ellas, o las saquea y se va. Cuando ven venir por la calle un automóvil, lo paran apuntando al *chauffeur* con el revólver, despiden con malos modos al amo y ocupan el coche. Pero, esto no es nada. Lo peor es cuando están aburridos, y para sacudirse el espíritu, empiezan a hacer apuestas sobre quien se atreve a matar de un pistoleazo a tal mujer que está en un balcón, o a tal comerciante que se halla en la puerta de su tienda. Y cuando detienen al primero que encuentran, y se les antoja dispararles tiros en los pies hasta que se mueren de risa al ver los saltos y las congojas de la víctima. A esto lo llaman hacer bailar a uno. Hay cosas que ni se pueden referir, porque parecen inverosímiles. Por ejemplo. Un carrrancista se hace limpiar las botas por un chiquillo, y, para pagarle a éste el servicio, antes de que se levante del suelo, le descorraja un tiro en la cabeza y lo deja seco. Aquellos brutos ya se ponen plumas en la frente, como los salvajes; pero, aunque llevan zarcillos en la nariz, sería poco. Pues lo que no molesta es el espionaje. A lo mejor van dos amigos a paseo, y se les junta un desconocido, y los acompaña hasta que le parece. Y jay si protestais o si os escapa una censura para el gobierno! Antes de veinticuatro horas se os despina fusilandoos o ahorcandoos. Con cualquier pretexto y sin pretexto ninguno también, se os detiene, se os juzga y se os condena a muerte. Con menor facilidad se os registra y se os despoja de lo que llevais encima. A uno que le encontraron municiones lo enterraron hasta el cuello, le llenaron la boca de cartuchos explosivos, y jugaron con la cabeza de aquel infeliz al blanco, hasta que los cartuchos estallaron y le volaron los sesos. Atrocidades mucho

mayores que en las ciudades cometen los mal llamados revolucionarios en los campos. No pasa cerca de ellos tren, que no lo firoteen por puro capricho. Cuando están cansados, llaman en una hacienda, y le dicen al que responde, enseñándole el fusil y dándole golpecitos al arma en el cañón: «Por buenas. ¿Me da una gallina?» Como a quien la pide con tan buenos modos, nadie se la puede negar, todos la dan. Ellos la toman, y de una puñalada la degüellan o la abren en canal, se le beben la sangre y tiran el ave a los perros. A los hacendados ricos les encienden las cosechas, les destripan las vacas y los animales de labor, les entran en las habitaciones y les machetean los muebles y los pianos, les destrozan las lámparas, les acuchillan los cortinajes y las alfombras, y lo dan todo a mal. De estas vejaciones solamente se eximen los que aprontan dinero y los que tienen la suerte de que, antes de que comience el pillaje, llegue de súbito una partida enemiga que haga tomar las de Villadiego a los bandidos. Todo este desbarajuste lo fomentan, como es sabido, los yanquis que codician los riquísimos pozos de petróleo de Méjico. Los revolucionarios llevan todos armamento e indumento americanos. Entre unos y otros han reducido el país a tal extremo, que en él se ha hecho la vida imposible. Falta allí casi todo. Y lo más indispensable para la vida alcanza precios inaccesibles. Un par de botas cuesta 150 pesos. Un litro de leche 15 pesos. Pero ni a esos precios se encuentra lo que se necesita. Para conseguir pan en una tahona, hay que esperar en la puerta desde el día anterior, y a veces se espera en balde. Muchos días, si quería comer pan, me lo tenía que amasar y cocer yo. Y vigilar que, al comprar la harina, no me dieran polvo de mármol. En el jardín de mi casa tuve que sembrar patatas y coles, que yo misma me cuidaba, porque todos los jornaleros se habían echado al monte. Y suerte tuve de una cabra, que me quedó como único resto del desastre de mi fortuna. Con el producto de la leche de aquel animalito viví hasta que obtuve autorización para marcharme a Europa. En el mismo tren que me conducía a mí al puerto de embarque, iban ocho o diez carrancistas conduciendo un preso de Estado. Los bandidos se entretenían tirando tiros durante todo el viaje. Ahora apuntaban a un árbol, ahora mataban una paloma. De pronto uno de aquellos cafres divisó en una senda un chiquillo que empujaba un carrito. No hizo más que verlo, se echó el fusil a la cara, disparó y tumbó a la criatura de patas arriba. Todos rieron la gracia. Yo me santi güé y dije: «Adiós, Méjico. Ya volveré cuando Europa, o Dios, o el diablo remedien esto, cuando no pasen aquí estos sanguinarios, cobardes y tenebrosos horrores».

ANGEL SAMBLANCAT

Un vaticini

I han anuncis econòmics que són vaticinis transcendental. Vegin sinò, la mostra. L'altre dia llegirem a *La Vanguardia* aquest que re-tallem.

CABALLERO ALEMÁN desea aprender a bailar en círculo reducido muy formal y ditiguido.

Que's hi sembla?

Ja se'n comencen a adonar. Ja ho veuen ells, pobrets! que han de ballar al sò que's hi toquen. No estàn per romanços i començen a resignar-se amb la seva sort.

Aquest de l'anunci, al menys és un alemany que no vol estar desprevingut. «Si ens fan ballar—pensa ell—al menys ballem se gongs les lleis.» Res; la mania de l'organització.

Ja m'el veig al pobre home gris, roig com un perdigot, treient el fetge per la boca, arrastrat al ball per una mestra graciosa i rienta, que no pot contenir ses rialles al veure'l tan feixuc.

A les bromes, un xic picantes de la mestra, ell respòn que la qüestió és que li ensenyin bé el mecanisme de la dansa. Tot és qüestió d'organització... Però la mestra se'n

riu perquè ella sabé que no d'organització sinó de *gracia* és la veritable qüestió.

I el pobre alemany persegueix sempre per l'implacable dilema que l'ha obligat a ballar al sò que li toquen, sua, sua, sua sense ballar...

Es tot un símbol aquest *caballero alemán* que vol aprendre de ballar.

Pot-ser ja renega de la Kultur i tot. Pot-ser no vol que a l'hora de les justícies l'arrepleguen inexorable i per a enterniment dels victoriosos enseja una piraeta!

Pots anar ballant, *boche!* Més, molt més hauràs de ballar després.

Es un petit descuit de la vostra *gran organització*; no haver fet una Akademia Oficial de Ball, per a *quan arribés l'hora*. Bé és veritat que aquest oblit obreeix a un altre més gros; el de no creure que podien arribar a perdre.

Però ja totes les coses es van anivellant i aclarint.

I tu, *boche*, ballaràs; no tinguis por. El vaticini es complirà. Ballaràs i ballaràs més de lo que desitges i seguint una música que no t'agrada gaire.

En quant a lo del «círculo reducido», no passis ansia, també ho serà i no ho serà.

No ho serà perquè seréu molts a ballar. Totà *ta patria* cabrà en eixa anella.

I ho serà de «reducido» perquè os quedaeu ben sols.

MARCEL

SONATA XV

IREU que les costums cada dia van més per avall, això de que els senyors diputats retirin a les set del matí no pot anar ni amb robes; ara només falta que segueixin el seu exemple els senyors senadors del regne, Junoy, Rahola & C.º. Aleshores ni a l'*Edén*.

I què me'n diu de lo de l'Urzáiz? Aquest senyor ja s'assembla an aquell cavall que a la primera pitrada s'ho volia menjat tot i després s'aculava fos sorral, fos carretera, per allà on tenia de tirar.

O prevaricar o dimitir!

Oh!

Desseguida tothom, conservadors, il·liberals, republicans de pega, En Rodés *tutti li mundi*, en fi, se posaren drets i protestaren a crits, Adhuc el senyor president de la Cambra semblava que tingües cu de palla. Després res. Naturalment. Diumenge, diumens, dimarts, son masses dies per aguantar la rabi amb la seva ardència natural. El diumenge encara dura, el diumens tranquil·lat i el dimarts facin lo que vulguin.

Aquest facin lo que vulguin que han dit els el·lectors de Granada als senyors La Petita i companys de causa. Mercès an aquest aquí me les fums bollides, don Joaquim Salvatella (a) el Xato de l'Empordà, *federal de tota la vida*, ex chefe de la coalició-republicana-socialista ha sortit diputat per l'article 29. Home, home... Al menys En Cambó sortí per Castelltersol i amb oposició, però per Granada... No sé qui em fa més pena si vostè o els de Granada. I després que vinguin a dir-nos que ja no hi han moros a Espanya.

Si n'hi han? Moros i a més moros pobres. Si voleu turcs pobres. I quina engunya que fan!

Mirar-los arrenglerats davant del Govern Civil, bruts, peluts, espàrracats, miserables. No esperant res de ningú com no sigui un troc de pa de tres dies que no ha volgut cap més pobre. Una maledicció pesa sobre d'ells. El kabileny que amb sa *fusila* trepitja els ermits de sa terra, l'alarb que amb la espingarda creua els sorrals del desert, son uns emperadors al costat d'aquests moros pobres. Jo per una part ja els he donat cèntims dos o tres vegades—no és vantar-me, molts pocs céntims—i trobo que qui tindrà que socorre'sls seríem nosaltres els partidaris dels aliats.

Els de la Kultura no ho fan? Fem-ho nosaltres. Perquè lo natural seria que *El Dia Gràfico* i *La Tribuna* i *El Debate* els hi donguessin diaris per a vendre, però, i cal! Lo que és si no's posen uns pantalons meus vells, amb els d'En Dalmases no's taparan

pas les vergonyes. Ni amb els d'En Dalmases, ni amb els de l'Urrecha, ni amb els del capità Viriat, ni amb els d'aquell *boche* que fa d'administrador.

Heu vist quina pensada? En Lerroux, ara no vol que es pugui reelegir els diputats provincials, millor, ara no vol que En Prat de la Riba sigui president de la Mancomunitat ni de la Diputació.

Pobre senyor Prat! Vés que punyefla deu haver-los-hi fet an els Ullid i Mir i Miró que li tenen tanta rabi. Es per lo del Institut d'Estudis, és per la Biblioteca, és per la Escola Industrial, és per la reconstrucció del palau de la Generalitat.

Que facin, si els deixen fer. Ens trobarem amb una Mancomunitat presidida per el senyor Polo. Molt bé. Ja veurà com puja el paper que la casa té llençat.

Mentre tant bevem-hi.

MORITZ XXI

que li ha venut d'amagat un cert comte de Ro...

—Basta!...

Vindrà. S'aixecarà un arc de cartró-pedra i llorers, s'escombraran els carrers i es regarà un xic el Park. Veurem relliu uniformes i joies i creus... i cares; sortiran levites rares i berrets de totes formes. Hi haurà aplaudiments i vivas i molta il·luminació; es farà una exhibició d'activitats productives. I ja la cosa acabada i el programa consumat, vinga l'auto xarolat i a l'estació altra vegada. Les bandes faràn zing zing!, el Foment, content, riurà... però el pa continuà anant a cinquanta cinc.

C. GUMÀ

Notes de fòra

Bagur.—Jo no sé pas veure la diferència que hi ha entre un districte d'Almeria amb el districte de La Bisbal. Tal volta algú s'ofengui amb la comparació; en tot cas el primer en ofèndre's d'èsser jo. El districte de La Bisbal en assumptes que encara té pendents i que necessiten la seva total reparació, la seva veu no ha esdevingut, en el lloc adequat, escala-losa, justiciera.

Per què l'escàndol no s'ha fet? Ha sigut per falta de voluntat? Per interessos creats? Si es té talent o bona intenció i no hi ha voluntat, s'ha de reconèixer que s'és un destorb; si hi ha interessos creats, la resposta té que donar-la (ens la daria) la ciutadania. Per a què nomenar fets i més fets si la qüestió del Marroc al districte de La Bisbal tampoc li interessa? Continúa, ciutada, continua celebrant una data glòria, una indignació popular, si les vergonyes d'avui les deixes en l'oblit i en el silenci!

ESPURNES

—Muller, no passis cap ansia, que'l pa no s'apujara; perque el seu preu no s'alteri, està fent-se grans treballs. Ahir van tenir assamblea els importadors de blat, avui al vespre es reuneixen els farinaires del Pla, i demà, pel propi objecte, hi ha junta d'autoritats.

—Marit no somis truites i comença a tremolar. Amb tot i les assamblees dels importadors de blat, malgrat les reunions magnes dels farinaires del Pla i pesi a lo que resolguin les junes d'autoritats, el pa, que per experiència sab que tot això és xerrar, ha dit que an ell ningú el mana, i aquest matí s'ha apujat.

Ara si que pot ben dir-se que aquí tot va a l'in-revés.

Quan un diputat s'aixeca i es posa a atacà al Govern, i s'abre quins, d'en Romanones, son els defensors més fermes... ¡Els republicans, els «tigres» que havien d'arribar al Congrés a desfè en quatre gràpades tot el tinglado existent!

Res... Diguem-los lo que's deia aquell vell aragorès:

—Eso demuestra la classe de política que «seis.»

—¿Qué tal, qué tal? ¿Com mar xen els negocis? —Molt bé!... El comerç, l'industria, tot prospera. ¿Que no ho ha vist, a cada cantonada?

—No, no he vist res! ¿Qué hi ha?

—Una castanyera.

Si a les tantes de la nit vegessiu passar a drapaire portant un gran sac tot ple de paperots despreciables, no us sorprengui lo ajupit que camina. ¡Es tanta càrrega la que al damunt s'ha posat avui aquell pobre parial... Calculieu no més que duu tots els projectes de l'Alba

DE LA GUERRA

FETS CONEGUTS DEL 3 AL 7 NOVEMBRE DE 1916

Per terra

Al front occidental, la batalla intermitent del Somme ha continuat, amb avantatges per als aliats, havent-se apoderat els francesos, a la vora sud del riu, de les poblacions de Ablaincourt i Prosois. Al nord de Verdún, han augmentat els èxits dels francesos, els quals s'han apoderat del fort de Vaux i Damme.

Al front rus, cap fet remarcable.

Al front romàni, els russos aguanten, i a la Dobrudja fan recular a Mackensen.

Al front italià, els soldats d'En Cadorna han donat un nou salt cap endavant, accostant-se a Trieste i fent 9.000 presoners.

Per mar

Ha estat enfonsat el submarí alemany «U.41» per un vapor auxiliar anglès.

Un torpedor italià, un submarí enemic van sostenir un combat, anant tots dos a fons.

Un submarí anglès ha torpejat al mar del Nord a dos cuirassats alemanys, averiant-los.

Per l'aire

Molta activitat, però no hi ha cap fet especialment remarcable.

REPICS

L'alcalde és a Madrid, però la vara és a Barcelona. En Rius no ha volgut tenir un geste de humilitat, arreconant les insinuacions de la seva autoritat, ans al contrari, creient que tot ell era una vara, marxà a Madrid amb un bastó «chic». Es com un veterà ple de glories, que no treu l'espasa més que quan les necessitats o les superiors ordres ho ordenen. En canvi, un municipal ni pot ni vol deixar mai el sabre.

I la vara d'En Rius ha restat aquí solitaria, malinconica, amb les borles que li cauen com dues llàgrimes, enyorant les mans de marquès, del marquès conseller en cap. Regidors, periodistes, empleats, la contemplen ja plena de pals i fins amb alguna terenyina discreta. Sembla un *ex-voto*, una vara arqueològica, una reliquia d'algún alcalde famós i difunt.

Els periodistes han estat a punt de confecionar una informació sensacional. Robarfen la vara, que qualsevol se pot emportar, i quan la nova pintoresca i punxantada corri per la ciutat, la vara seria trobada en mig del carrer i depositada en el *cuartelillo*, sota la guarda del caba Luna.

Serveixi aquesta indiscreció d'avertencia, per a que la vara de l'alcalde sigui guardada curosament, i no's trobi En Rius, quan torni, amb que li han robat la vara.

L'Angel Urzáiz ha armat un aldarrull al Congrés. Tot perquè no està per secrets.

Es lo que diu En Romanones:

—¿Qué li costava ésser l'«Angel de la Guarda» en comptes de *el angel malo*?

El retorn de França de l'Hurtado ens obliga a rectificar aquella crònica de *L'Esquella* en la que imaginavem eren conduïts els excursionistes del front a unes trinxeres simulades, que ara s'aprofiten per als neutrals que visiten el front que feta la pau servirà per als turistes de l'agència Cook. L'Hurtado ve del front, on, junt amb l'*«Apa»* i En Rubio, ha estat a punt

La sessió tumultuosa

— Què és aqueix escàndol gros?
— Són els pares de la patria
que's barallen per un òs.

Cridaires populars

— ¡Plata y... cobre!

de morir per un obús imprudent que va caure a quatre passes de la comitiva. Tota l'esperança de la esquerra en perill!

— Què vareu sentir?

— Un buid —respon l'Hurtado.— Una sensació igual a si ens buidessin.

Els amics han ofert un sopar intim a l'Hurtado per a que expliqués el succès insòlit. I oh poder de la guerra! L'Hurtado, tan sútil, tan home de ciutat i de sosegades meditacions, haurà començat a parlar: «Les bales ploven, però nosaltres...»

Diu que volen reorganitzar la policia de Barcelona.

A nosaltres no ens enredaran pas. No és pas la policia lo que han de reformar, sinó més per amunt.

Ironies d'En Lerroux?

Els radicals han ofert l'espectacle de la «Casa del Pueblo» als Autors Catalans, per si hi volen estrenar comedies i drames.

Es d'agair l'oferta, però ens assalta un dubte: ja l'entendrà el teatre català, els súbits de don Alacandró?

Si allí quasi tothom és foraster!

En Maura va sentir fàstic l'altre dia al Congrés.

Veïam què'n surtirà d'aquests fàstics. El parto de los montes.

Tremolem!

Els canonges de la nostra Catedral han canviat ja els hàbits d'estiu pels d'hivern.

Qui pogués dir-ho igualment...

El qui no està bé d'argent
no pot viure tan calent

com els canonges.

Finalment tots estem d'acord.

Ja hem admés el Decret i ja s'ha fet el consorci.

Ara lo que cal és que vigilem tots per a que aquest consorci no's converteixi en con-

corza.

El abuelo Giner ha presentat un projecte de llei pel qual els diputats provincials no puguin ésser reelegits sinó cada quatre anys.

La cosa sembla que va contra En Prat de la Riba, perquè es vegi obligat a deixar la Man-

comunitat.

Si acà els surt bé aquest tret,

ells ja ho tenen calculat;

faran desbancà an En Prat

i nombraràn... a l'Ulld.

En Vila Marígeles vinga donar conferencies.

Sembla que al Consistori no'l deixin parlar.

Ja saben lo que fan els regidors!

Ex!

El jove Salvatella s'ha deixat elegir diputat per Granada per l'article 29. I doncs aquella brometa que feiem an En Sol i Ortega per lo de Guadalajara?

Amb aquests números acabats en nou, l'ex federal arribarà molt lluny. Però...

Però permeti'ns que no li alabem el gust.

Turquia contra Alemanya?

Una colla de 500 turcs intentà assaltar, dimecres, el consolat d'Alemanya, pel fet de no rebre els socors que aquest els havia promès.

Socors d'Alemanya!... Per ella se'ls necessita!

Serà curiós això. Nosaltres no hem gosat reclamar als prussians per lo dels submarins, i ara els turcs, els seus aliats, ens venjaran la ofensa.

Dimecres passat varen correr alarmants rumors del naufragi del *Terror*, un barco de guerra espanyol. Lo qual no tindrà res d'estranyar, car tots sabem la sort de la nostra marina en temps de pau.

Pero més tard se desvanesqueren els rumors. De La Corunya telegrafiaren diant que'l caça-torpeders estava salvat.

Acontenteu-vos, doncs, espanyols!

Continuem amb el *Terror*.

El popular *Llapissera* ens abandona per a anar-se'n a Amèrica.

Aconsolem-nos pensant que aviat ne vindrà un altre.

Treballs tentaculars.

Se diu que la *Lliga Regionalista* està a punt de convèncer en En Roig i Bergadà per a que formi en les seves files.

Aça pop!... que tot ho arreplegués!

Avui fa vuit dies morí a Barcelona, repentinament, a l'edat de 68 anys el veterà federalista Ramon Lostau i Prats.

Fou voluntari contra els carlistes i lluità tota la vida pels ideals democràtics i republicans. Actualment era secretari del Comitè Municipal Federalista.

Descansi en pau.

De Cardona escriuen que ha pres possessió de un beneficiat d'aquella parroquia un capellà que's diu mossen Peix.

Ja cal que's trfi una majordoma ben magreta; un bacallà sec, o sinó quan arribarà la Quaranta, la gent murmurarà amb raó.

Carn i peix?... quina barreja!

Un dels obsequis que se'ns vol fer als barcelonins amb motiu del viatge del rei, sembla que serà regalar-nos la muntanya de Montjuïc.

La muntanya de Montjuïc?

Ai, ai! que no és nostra?

No'n fa pocs d'anys que la tenim al ventre, pesant-nos damunt del paidor!...

Pobres: Ja us han fet la llei:

Ja us han apujat el pà.

Ara ja podreu cridà:

«Viscal... Viscal... Visca el Rei!»

El petit Miranius pregunta a la seva avia: —Com és que demanen a Nostre Senyor el pa de cada dia i no li demanem per a tota la setmana?

— Perquè Nostre Senyor és molt bò i sab que a ningú li agrada el pa sec.

Els carlins d'Ulldecona funden un casinet. I per a que sigui ben popular i ben concorregut han establert cuotes de cinc céntims. Aquests seran socis *caliquenyos*.

A la Muntanya de Montserrat s'hi ha inaugurat un nou Misteri; el darrer. Un *misteri* que, si és com els altres que hi havia, dèu ésser d'un mal gust artístic extraordinari.

Però és allò que's diu: acabats els Misteris, acabades les almoines, i això si que no és un misteri per ningú.

Pero no s'acabarà aquí.

Els rai, sempre barrinen nous misteris per a explotar.

L'excel·lentíssim senyor Director de Comunicacions don Josep Francos Rodríguez, ex-governador de Barcelona fou molt obsequiat a Granollers, amb motiu de l'inauguració de la Xarxa Telefònica.

Entre'ls obsequis, cal remarcar un pet de Segadors que li dedicà la societat coral.

Vaia un obsequi!

Mentre Voltaire estava revisant, al objecte de corregir-los, els escrits del rei Frederic de Prussia, el general Mausstein pregà al cèlebre filòsof que dongués una mirada a una memòria que acabava d'escriure.

En Voltaire, malhumorat:

— Deixi-ho aquí al damunt. El rei m'ha enviat la seva roba bruta per a que li rentés, amb això la de vostè s'haurà d'esperar.

APRENENT LLIBRETER

guanyant setmana. Se li donarà plaça si té bones referències i sab llegir i escriure. Rambla d'Enriqueta, núm. 20 :: Llibreria López

Imprenta La Campana i L'Esquella, Olm, 8.—Barcelona